

DIŞ TİCARETTE GÜMRÜK MEVZUATI VE DİĞER İŞLEMLER

Modernizasyona Geçiş

Gümrüklerde kullanılan BILGE Programı, ilk olarak 1994 yılında Fransızlar tarafından kullanılmaya başlamıştır. 1999 yılında Fransızlar bu programdan vazgeçmişlerdir. 2000 yılında ise Türkiye'de kullanılmaya başlanan program sayesinde 2000 yılından önce birkaç gün süren ihracat işlemleri dakikalar ile ölçülen sürelerde tamamlanmaya başlamıştır. 2007 yılı verilerine göre tüm Türkiye'de gerçekleşen ihracat işlemlerinin %80'i 24 saat içerisinde, ithalat işlemlerinin ise %69'u 48 saat içerisinde tamamlanmıştır.

E-Gümrük

İlk olarak İstanbul Atatürk Havalimanı'nda uygulanmaya başlayacak e-imza uygulaması ile on-line gönderilmiş evrakların orjinalleri yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinde kalacaktır. 1 Temmuz 2008 tarihi itibarıyla 60 sayılı tebliğ uygulanacak ve bazı gümrük müşavirleri bu konuda yetkilendirilecektir.

Yetkilendirilmiş gümrük müşavirlerinde en az 7 yıl gümrük müşavirliği yapma şartının yanında bazı özel ve genel şartlar da aranacaktır.

İhracat Maliyetleri

İhracatçı Birliklerine üyelik ücreti: 200 YTL

İhracatçı Birlikleri yıllık aidat: 100 YTL

İhracatçı Birlikleri nisbi aidat: FOB üzerinden %0,5-%1,5 arası

Ticaret ve Sanayi Odalarından alınacak belge ücretleri(ATR, EURO1 vs.): 2 YTL
belge ücreti, üye firmalar için 9 YTL tasik ücreti, üye olmayan firmalar için 19 YTL tasdik ücreti (İzmir Ticaret Odası ücretleri)

Limanda free in- free out ücretleri: FOB için yaklaşık 300-350 USD

Dahili ve harici nakliye masrafları

Konşimento ücretleri (nakliyeciyeye göre değişmektedir)

Özel durumlarda, Borsa, Ziraat, Tarım İl Müdürlükleri ile ilgili belge

ücretleri

İhracat satışlarıyla ortaya çıkabilecek ek maliyetler, pazar araştırması ve firmaların kredibilite araştırmaları ile ilgili maliyetler, iş seyahatleri ile ilgili masraflar, uluslararası posta, kargo ve telefon masrafları, tercüme masrafları, komisyonlar, eğitim giderleri ve dış temsilcilerle ilgili diğer maliyetler, danışmanlar ve lojistik firmaları ile ilgili masraflar, ürün modifikasyonları ve özel ambalaj giderleri olarak sıralanabilir.

Gümrüğe Sunulacak Firma Dosyasında Olması Gerekenler:

Ticaret Sicil Gazetesi, İmza Sirküleri, Oda Sicil Kayıt Sureti, vergi dairesinden alınacak Mükellefiyet Belgesi, Vekâletname, Nüfus Cüzdanı fotokopisi

Gümrüklerdeki İşleyiş

Yapılan beyanın kontrolü amacıyla, beyannamenin tescil memurunca kabulünden sonra bilgisayar sistemi tarafından risk kriterlerine göre muayene türü ve görevli muayene memuru otomatik olarak belirlenir. Muayenenin türü sarı, kırmızı veya mavi hatlardan biri olur.

Sarı Hat: Fiziki muayene olmadan, muayene memuru tarafından belgelerin doğruluğunun ve birbirlerine uyumunun kontrol edilmesidir.

Kırmızı Hat: Hem fiziki muayene hem de belgelerin doğruluğunun kontrolünün yapıldığı hattır. Muayene memuru konteynırı açar ve çeki listesi ile karşılaştırarak kontrol yapar.

Mavi Hat: Onaylanmış kişi statüsü belgesi olan firmaların belgelerinin sonradan kontrol edildiği hattır.

Konteynıra ilk mühür uluslararası nakliyeciler tarafından vurulur. Bu mühür resmi olmadığı için gümrük muayenesi sırasında kırılabilir. İlk resmi mühür Gümrük tarafından muayeneden sonra vurulur, bu mühür kırılmaz.

Sarı hattaki onay memuru belgelerin kontrolü sırasında bir şeyden şüphelenirse kırmızı hatta yönlendirme yapma yetkisine sahiptir.

Bedelsiz İhracat:

Bedelsiz olarak ihraç edilebilecek mallar; gerçek veya tüzel kişiler tarafından götürülen ve gönderilen hediyeler, miktarı ticari teammüllere uygun numuneler, reklam malları, yeniden kullanıma veya geri dönüşüme konu ithal edilmiş mal ve ambalaj malzemeleri, daha önce usulüne uygun olarak ihraç edilmiş malların bedelsiz gönderilmesi ticari örf ve adetlere uygun parçaları, garantili olarak ihraç edilen malların garanti süresi içinde yenilenmesi gereken parçaları, yabancı misyon mensuplarının Türkiye'de çalışan yabancıların, yurtdışına ikamet etmek amacıyla gidecek Türk vatandaşlarının, daimi ve geçici görevle yurtdışına giden kamu görevlilerinin bu durumlarının ilgili mercilere belgelenmesi şartıyla beraberlerinde götürecekleri mal ve taşıtlar, yurtdışında yerleşik tüzel kişiler, yabancı turistler ve/veya yurtdışında ikamet edecek Türk vatandaşlarının beraberlerinde götürecekleri, gönderecekleri, adlarına gönderilecek mal ve taşıtlar, kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler ve üniversitelerin görevleri veya anlaşmalar gereği gönderecekleri mal ve taşıtlar, savaş, deprem, sel salgın hastalık, kıtlık ve benzeri afet durumlarında kamu kurum ve kuruluşları, belediyeler, üniversiteler, Kızılay ile kamu yararına çalışan demek ve vakıfların insani yardım malzemeleri olarak belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilenler dışında kalan hususlar, Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın görüşü alınarak, ilgili gümrük İdaresi veya İhracatçı Birliği Genel Sekreterliği'nce sonuçlandırılır.

Geçici Depolama Yeri ve Özet Beyan

Eşyanın Gümrük işlemlerinin tamamlanmasından önce, yurt içerisinde geçici olarak bekleyebileceği, gümrük sahası içerisinde bulunan yerlere geçici depolama yerleri denir. İthalatçı firma mallar gümrüklü sahaya geldiği andan itibaren 24 saat içinde ilgili Gümrük Müdürlüğü'ne özet beyan verir.

İthalatı gerçekleştirilecek mallar deniz yolu ile geliyorsa, ilgili liman sahasına, havayolu ile geliyorsa havaalanı kargosuna, karayolu ile geliyorsa tır parkı olarak kullanılan geçici depolama yerlerine veya istenilen antrepoya boşaltılır.

Geçici depolama yerine boşaltılmış mallar, cinsine, adedine, kilosuna göre değişen bekleme ücretlerine ardiye ücreti denir ve bu ücretler beklenen süreyle doğru orantılı olarak artar.

Demoraj ücreti ise konteynırın sahibi olan uluslararası nakliyeciyeye ödenen gecikme ücretidir. İlk 7 gün ithalatçı bu ödemededen muaf tutulur.

Gümrük Antrepo Rejimi

Gümrük antrepoları genel ve özel olmak üzere ikiye ayrılır. Genel antrepo herkes tarafından kullanılabilir. Özel antrepolar ise sadece işleten kişi ya da kişiler tarafından kullanılabilir. Antrepoların açılması ve işletilmesi Gümrük idareleri tarafından yapılır. Gümrük idareleri tarafından işletilen antrepoların yeterli olmadığı durumlarda antrepo açma ve işletme izni yine Gümrük İdarelerince verilir.

Dahilde İşleme Rejimi

Dahilde İşleme Rejimi; serbest dolaşımda bulunmayan eşyanın vergileri teminata bağlanmak suretiyle veya bu amaçla serbest dolaşıma giren ya da eşdeğer eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesinde bir veya daha fazla işlem görerek, işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ve özel hükümler saklı kalmak kaydıyla, elde edilen ürünlerin ihraç edilmesinin esas olduğu, ihracatın gerçekleşmesi halinde teminatın veya alınan vergilerin geri verildiği bir rejimdir.

Gümrük Tarife İstatistik Pozisyon Numarası (G.T.İ.P.)

GTİP Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde kullanılan 12 basamaklı bir koddur. Bu kodun ilk 6 rakamı Dünya Gümrük Örgütü'ne üye tüm ülkelerde kullanılan Armonize Sistem (Harmonized System) kodunu, 7-8'inci rakamlar Avrupa Birliği ülkeleri tarafından kullanılan Kombine Nomenklatür (Combined Nomenclature) kodunu, 9-10'uncu rakamlar farklı vergi uygulamaları nedeniyle açılan pozisyonları gösteren kodları, 11-12'inci rakamlar ise istatistik kodlarını göstermek için kullanılmaktadır. Her malın uluslararası anlamda kullanılan 12 haneli bir GTİP kodu vardır.

Bağlayıcı Tarife Bilgisi (BTB)

Bir gerçek veya tüzel kişinin yazılı talebi üzerine Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından verilen ve eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetveli'nde sınıflandırılmasına ilişkin idari bir karardır. Bağlayıcı tarife bilgisi veriliş tarihinden itibaren 6 yıl geçerlidir.

Vergilendirme

CIF kıymet üzerine ardiye ücreti, konşimento, damga vergisi, banka komisyonu, vadeli işlem ise KKDF ve gümrük vergisi eklenerek KDV matrahı oluşturulur. Bu matrah üzerinden KDV alınır varsa gümrük vergisi eklenerek ödenecek toplam rakam bulunur.

Sahte Menşeli Eşya

İthalatı gerçekleştirilmek istenilen mal Türkiye'ye geldiğinde üzerinde başka bir ülke menşeli olduğunun düşünülmesini sağlayacak bir işaret varsa, bu malın ithalatı gerçekleştirilemez. Bu ithalatın gerçekleştirilebilmesi için Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın izni gerekmektedir.

Kaynak: İzmir Ticaret Odası ve EKOSEM işbirliğinde düzenlenen Dış Ticaret Uzmanlığı Sertifika Programı notları, İzmir Ticaret Odası İhracatçının Yol Haritası Rehberi

Customs Operations

The program called BILGE has been prepared for customs and it has been used in Turkey since 2000. With this program customs formalities are relatively simple and can be carried out more quickly than before.

According to 2007 data, 80 percent of export operations in Turkey were accomplished in 24 hours, while 69 percent of import operations were accomplished in 48 hours.

Electronic signature will be used firstly in İstanbul Atatürk Airport. All customs documents will be sent on-line to customs. After July 1, 2008, authorized customs brokers will be responsible for keeping all original documents.